

പതിമുന്നാം കേരളനിയമസഭ

പത്രം സമേചനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടങ്ങ ചോദ്യം നമ്പർ. 1777

21.01.2014-ൽ മറുപടിക്ക്.

കുളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിന് തദ്ദേശരേണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പദ്ധതി

ചോദ്യം

ശ്രീ. സിന്ധീ ജോസഫ്
ശ്രീ. പാലോട് റവറി
ശ്രീ. ലൂഡി ലൂത്യിൻ
ശ്രീ. എറ്റീ ജോർജ്ജ്

മറുപടി

ഡോ.എം.കെ.മുനീർ
(ബഹുപണ്ഡാധനത്തും സാമൂഹ്യനീതിയും
വകുപ്പുമന്ത്രി)

(എ) കുളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പാർഷ്വിക പദ്ധതിയിലൂൾ പ്രകൃതി നടപ്പാക്കണമെന്ന് തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുണ്ടോ; വിശദമാക്കുമോ;	(എ) & (ബി)	ഉണ്ട്. 09.07.2013 ലെ 40230/ഡിപ്പറ്റീ/13/തസ്വാവേ നമ്പർ സർക്കുലർ പ്രകാരം തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അഭിമുഖ്യത്തിൽ കുളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം സംബന്ധിച്ച മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത സർക്കുലറിൽ ഈ സംബന്ധിച്ച വിശദാംശങ്ങൾ ലഭ്യമാണ്. സർക്കുലറിന്റെ പകർപ്പ് അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.
(ബി) ഈ സംബന്ധിച്ച നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ എന്നാക്കേയാണ്; വിവരിക്കുമോ;		
(സി) ഏതെല്ലാം കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികളിൽപ്പെടുത്തിയാണ് സംരക്ഷണം ഉറപ്പ് വരുത്താൻ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളത്; വിശദമാക്കുമോ;	(സി)	കേന്ദ്രാവിഷക്കുത പദ്ധതികളായ ദേശീയഗ്രാമീണ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതി, എഎ.ഡിപ്പു.എം.പി, ബി.ആർ.ജി.എഫ് എന്നീ പദ്ധതികളിലും സംസ്ഥാന സർക്കാർ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന വികസന ഫണ്ട് ഉപയോഗപ്രടുത്തിയും ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാവുന്നതാണ്.

(ഡി) ഇരു പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതിന് (ഡി) തദ്ദേശ സ്ഥാപന തലത്തിൽ
എന്തെല്ലാം സംവിധാനങ്ങൾ
രൂക്ഷിയിട്ടുണ്ടെന്ന്
വിശദമാക്കുമോ?

ഇരു പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനായി
പണ്വായത്ത് തലത്തിൽ
പ്രസിഡന്റ് അഖ്യക്ഷനായി ഒരു
പ്രത്യേക സമിതി രൂപീകരിക്കേ
ണ്ടതാണ്. ഈതിൽ ജൈവവൈ
വിഭ്യമാനങ്ങൾമെച്ച് കമ്മിറ്റിയുടെ
രു പ്രതിനിധി, പദ്ധതിയിൽ
ഉൾപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മറ്റ് സർക്കാർ
വകുപ്പുകളുടെ പ്രതിനിധികൾ,
വാർഡ് അംഗൾ, ഭൂമിത്രസേനാ
ക്ലബ് ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ
അതിന്റെ ചാർജ്ജുള്ള അഖ്യാ
പകൾ, പ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതി
സംഘടനകളുടെ ഒരു പ്രതിനിധി,
ഗ്രാമ പണ്വായത്തിൽ ജനകീയ
ജൈവ വൈവിധ്യ രജിസ്ട്രർ
(പി.ബി.ആർ) തയ്യാറാക്കുന്ന
പദ്ധതിയുടെ പണ്വായത്ത്
കോ-ഓർഡിനേറ്റർ, എന്നിവരും
പണ്വായത്ത് പ്രസിഡന്റിന്
ഉൾപ്പെടുത്താവുന്ന മറ്റ് അംഗ
ങ്ങളും അടങ്കുന്ന, എന്നാൽ
പത്തിലധികം അംഗങ്ങളില്ലാത്ത
രു മേൽനോട്ട് സമിതി
രൂപീകരിക്കേണ്ടതാണ്. സമിതി
യുടെ കണ്ണൊന്തർ, ബി.എം.സി
സെക്രട്ടറി കൂടിയായ പണ്വാ
യത്ത് സെക്രട്ടറി ആയിരിക്കേ
ണ്ടതാണ്. പണ്വായത്ത് കമ്മിറ്റി
യുടെ കാലാവധിയായിരിക്കും
മേൽനോട്ട് സമിതിയുടെയും
കാലാവധി.

സെക്രട്ടറി ഓഫീസർ

കേരള സർക്കാർ

സം.40230/ധി.പ്ര/1/13/തസ്വഭവ

തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ(ധി.പ്ര)വകുപ്പ്,

തിരുവനന്തപുരം, തീയതി : 09.07.2013

സർക്കുലർ

വിഷയം : - പ്രാമാർക്ക പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം- തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ കൂളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം
- മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ - സംബന്ധിച്ച്

പാരിസ്ഥിതിക ഭണ്ടജനം വരുത്തി വച്ച കെടുതികൾ ഏറ്റവും രൂക്ഷമായി അനുഭവപ്പെടുന്ന മേഖലയാണ് ജലസ്രോതസ്സുകൾ. അതിനു പരിഹാരമായും, 2013 അന്താരാഷ്ട്ര ജലസഹകരണ വർഷമായി ആചാരിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായും 2013-14-ലെ പ്രാമാർക്ക പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പദ്ധതിയായി കൂളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം എടുടുക്കൽ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈതിന്റെ ഭാഗമായി തദ്ദേശരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ഈ പദ്ധതിപരമായി നടപ്പാക്കണമെന്ന് എല്ലാ തദ്ദേശ രണ്ട് സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും കർശന നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു.

കൂളങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം സംബന്ധിച്ച് പുവട വിവരിക്കുന്ന പ്രകാരം സമഗ്ര മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അംഗീകരിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ പൂരിപ്പെടുവിക്കുന്നു.

മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങൾ

സംസ്ഥാനത്തിന് പ്രത്യേകി കമിറ്റിക്കുന്നുണ്ട് നൽകിയ വരദാനങ്ങളിലെനാണ് കൂളങ്ങൾ. കട്ടിയുണ്ട്, കളിക്കാം, കൃഷിക്കാം, മുഖസംരക്ഷണത്തിനും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ തന്ത്രായ ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണത്തിനും തികച്ചും പ്രത്യേകമായ സംഭരണാഞ്ചല കൂളങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നുണ്ട്. ഏറ്റവും വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ കഴിഞ്ഞ കാരണ വർഷങ്ങളായി അവയിൽ മിക്കവയും ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ട നിലയിലോ, ചപ്പുചവുകളുടെ സംഭരണികളായോ, നിലകൊള്ളുകയാണ്. അനവധിയെല്ലാം നികത്തപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു. ഈനന്നുവെപ്പെടുന്ന രൂക്ഷമായ ജലക്ഷാമത്തിന് ഒരു പരിധിവരെ ഇത്തരം കൂളങ്ങളും, പ്രത്യേകത്ത ജലസംരക്ഷണികളും പ്രയോജനപ്പെടുത്തേണ്ടത് അടിയന്തര ആവശ്യമായിരിക്കയാണ്. ഇന്നങ്ങളുടെ വിവിധ ആവശ്യങ്ങൾക്കുന്നതുപോലെ പ്രാദേശിക പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണത്തിനും ഇത് അത്യന്താപേക്ഷിത്തമായിരിക്കുന്നു. ഭ്രാഹ്മജില്ലത്തിന്റെ അമിതങ്ങാശണം ഒഴിവാക്കാം. ഭ്രാഹ്മജില്ലത്തെ വർദ്ധിപ്പിക്കാം കൂടം സംരക്ഷണം ഉപകരിക്കുന്നതാണ്.

2. പദ്ധതി

സംസ്ഥാനത്ത് ഉപേക്ഷിക്കപ്പെട്ടതായോ, മുതപയോഗം ചെയ്യുന്നതായോ, പാരിസ്ഥിതികശാശ്വതം സംഭവിച്ചതായോ, നികത്തപ്പെടാത്തതായോ ആയി അവഗേശിക്കുന്ന കൂളങ്ങൾ അടിയന്തര പ്രാധാന്യത്തോടെ പുനരജീവിപ്പിച്ച് സൂന്ധരമായ രീതിയിൽ സംരക്ഷിക്കപ്പെടേണ്ടതാണ്. തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ അവളു് 2013-2014

സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ ലഭ്യമാകുന്ന പദ്ധതിവിഹിതം ഉപയോഗപ്രേക്ഷണി ആര്ഥക്കിലും ഒരു കൂട്ടുപ്രധാന ജലആനുസ്ഥാനം എങ്കിലും നബികൾച്ച്, ഉപയോഗപ്രേക്ഷണി സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടത് അനുബന്ധമാണ്. ഈത് തദ്ദേശ സ്വന്ധാരണ രംഗപരമായാണെന്നിൽപ്പുറം പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നടപ്പാക്കേണ്ടതാണ്.

3. കള്ളങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്:

1. കടിവെള്ളത്തിനും, അതോടൊപ്പം ജലസേചനത്തിനും സാധ്യമാകുന്ന വലിയ കള്ളങ്ങൾക്ക് മുൻഡണന നൽകാവുന്നതാണ്.
2. കടിവെള്ളഗ്രേഡുകളും, ജലസേചനസ്തോകരും, മഴവെള്ളം/ഉട്ടുവെള്ളം സംഭരണം, കുറിസം സാധ്യത, ജൈവവൈവിധ്യ സംരക്ഷണം, മർസ്യം വളർത്തൽ, മുഖ്യങ്ങൾക്കുവേണ്ട ജലം എന്നിവയിലേതെങ്കിലുമോ/എല്ലാമോ സാധ്യമാകുന്ന കള്ളങ്ങളാണ് തെരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടത്.
3. കള്ളങ്ങളിലേക്ക് സ്വാഭാവിക നീരോഴക്കിനും, കള്ളങ്ങളിൽ നിന്ന് അധിക ജലം ഒഴിപ്പോകാനും സാധകരുമുള്ളവയ്ക്ക് മുൻഡണന നൽകാവുന്നതാണ്.
4. തെരഞ്ഞെടുക്കുന്ന കള്ളങ്ങൾക്ക് കഠിനത്ത് 20 സെന്റ് വിന്റീൽഡാം (ജലവിസ്തി) ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.
5. അട്ടംതട്ടുത്തായോ, ഒരേ പ്രദേശത്തോട് ഉള്ള നീരിലധികം കള്ളങ്ങൾ (അതായത് പാടശേഖരങ്ങൾ, തീരപ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിലുള്ളത്, നദീസാമീപ്യവും ബന്ധവും ഉള്ള കള്ളത്തിന്റെ സമീപസ്ഥ കള്ളങ്ങൾ എന്നിവ) ജലപരപ്പ് 20 സെന്റ് കഠിനാണകിലും തെമിച്ചുടത്ത് പുനരജീവിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.
6. കളം സർക്കാർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപന ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതായിരിക്കും.
7. മറ്റേതെങ്കിലും പദ്ധതിപ്രകാരം നേരത്തെ സംരക്ഷണ ജോലികൾ അപൂർണ്ണമായി ചെയ്തുള്ളതും, അവഗ്രഹിക്കുന്ന ജോലികൾ തടസ്സം തുടരെ ചെയ്തു പൂർണ്ണമാക്കാം, സംരക്ഷിക്കാനും സാധിക്കുന്ന മേൽപ്പുറഞ്ഞ തരത്തിലുള്ള കള്ളങ്ങളം തെരഞ്ഞെടുക്കാവുന്നതാണ്.
8. ഒന്ത് ഗ്രാമ പദ്ധായത്തുകളിലായി സഹിതിചെയ്യുന്ന കള്ളങ്ങൾ സ്കോക്കേജില്ലാ പദ്ധായത്തിന്റെ ആക്രമിക്കുവരത്തിൽ പുനരജീവിപ്പിക്കാവുന്നതാണ്.
9. നദികൾ, കായലുകൾ എന്നിവ ഒഴികെ പൊതു ആവശ്യത്തിനുപകരിക്കാനാവുന്ന അനുഭവാത്മകളും (ഉദാ: നദികളെ പാടങ്ങളിൽ, ചാലുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു പ്രധാന തോട്ടകൾ, അതാരികൾ, സ്ഥിരമായ ഉട്ടറവകൾ എന്നിവ) ഈ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താം.
- 10.

4. സംരക്ഷണ നടപടികൾ

- 1) തെരഞ്ഞെടുക്കുപ്പ് കള്ളങ്ങളിൽ/ജലഗ്രേഡുകളിൽ സംയോജിത സംരക്ഷണ നടപടികളാണ് സ്വീകരിക്കേണ്ടത്.
- 2) പ്രധാനമായും ചെളിവാർമാറ്റങ്ങൾ, കള്ളങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ചാലുകളുടെയും തോട്ടകളുടെയും സംരക്ഷണം, ബണ്ട് (ചിറ) സൂര്യിസ് എന്നിവയുടെ നിർമ്മാണം, പുനർന്നിർമ്മാണം, അട്ടകൾപ്പണികൾ, കള്ളത്തിന്റെ പരിസര സംരക്ഷണം, മണ്ണാലിപ്പ് തടയൽ, വെള്ളത്തിന്റെ മൃഥനിലവാരം അടിപ്പുഖിപ്പെടുത്തൽ, സംശയരൂപവൽക്കരണം, ജൈവവൈളി, ജൈവവർത്തിയിൽ വശങ്ങളുടെയും ബണ്ടുകളുടെയും സംരക്ഷണം, റിനോഡോപാധികൾ എന്നിവ തുാ മുന്നത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.
- 3) പദ്ധായത്തുകളുടെ പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി നടപ്പാക്കുന്ന പണികളുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ കള്ളങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ജോലികൾക്കും സാധകമാക്കാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഉപദേശാർത്ഥി സഹിതികൾ, റാമാനുജൻകുമാർ, പരിസ്ഥിതി സംഘടനകൾ

പുന്നിവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി പബ്ലാക്കേറി നോട്ടും മുത്താം പ്രവർത്തണാദാസ്പദ നടത്താവുന്നതാണ്.

- 4) ഇപ്പോൾ സംശയങ്ങൾ വായ്പാടുണ്ടെങ്കിൽ മുമ്പിലും ഒപ്പാർക്കുവാഡി അഥവാ ശ്രമിക്കുന്ന എത്താഴിലും പദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയും കൂടാം സംരക്ഷണ നടപടികൾ പൂർണ്ണമായോ, ഭാഗീകമായോ നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.
- 5) സർക്കാരിന്റെ മറ്റൊരുപട്ടികയിൽ കളം സംരക്ഷണ പദ്ധതികളോടൊപ്പും അസംഖ്യ സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ (ഇദാഃ മത്സ്യം വളർത്തൽ, സംഗമരൂപവർക്കരണം, ചൈവവേലി, തോട്ടകളുടെ പുനരുദ്ധാരണം) നടപ്പാക്കാവുന്നതാണ്.
- 6) പദ്ധതിലെ ജൈവവൈവിധ്യമാനേജ്മെന്റ് കമ്മറ്റി, സൗജകളിലെ ദേശീയ ഫറിത് സേന, കോളേജുകളിലെ ഭൂമിത്രസേന തുടങ്ങി സർക്കാർ ധനസഹായത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പരിസ്ഥിതി സന്നദ്ധ സംഘടനകളുമും ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഭാഗമാക്കുന്നതാണ്.
- 7) ആന്റിക്കേൺപായൻ, കളിവാഴ മുതലായവയും ആവാസവ്യവസ്ഥയും മുന്നോട്ടുത്ത മറ്റും ജീവസസ്യങ്ങളും പൂർണ്ണമായി മാറ്റേണ്ടതാണ്. കളിത്തിലേക്ക് ചാഞ്ചകിടക്കുന്നതോ, ഇലകൾ പൊഴിയുന്നതോ ആയ പുക്കൾിവരങ്ങളും മുറിച്ചു മാറ്റേണ്ടതാണ്.
- 8) ചുറ്റപരിസ്ഥിതി പാടങ്ങൾ, കൂഷിസ്ഥലങ്ങൾ, ഏന്നിവിടങ്ങളിൽ നിന്ന് രാസവള്ളുങ്കളെയും, കീടനാശിനികളുടെയും അവശിഷ്ടം കളിത്തിൽ ഒലിച്ചിരിഞ്ഞുന്നത് തടയാനാളിൽ സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്. താരതാൽ കാരണവശാലും മലിനജലം കളിത്തിൽ ഏതുവാൻ പാടില്ല.
- 9) കളിങ്ങളുടെ പരിസര സംഗ്രഹ്യവർക്കരണം, മരങ്ങൾ വച്ചപിടിപ്പിക്കൽ, ജൈവവൈലി ഏന്നിവ ഓരോന്നിനും അനാനുപമായ വിധത്തിൽ കഴിയുന്നതും പ്രാദേശിക പുക്ക ലതാദികൾ ഉപയോഗിച്ച് ചെയ്യേണ്ടതാണ്.
- 10) കട്ടികൾക്ക് കളിക്കാൻ സാധ്യമായ വലിയ കളിങ്ങളിൽ ഹരിങ്ങുന്ന ഭാഗങ്ങളിൽ ആഴം കുറവായും, അടിത്തക്ക് ഉറപ്പുള്ളതായും (ചെളിയില്ലാതെ) സംരക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്.
- 11) കുമാരീതമായി ജലനിരപ്പ് ഉയർത്തുന്ന ഗ്രോതസ്സുകൾ ഉള്ള കളിങ്ങളിൽ അധിക ജലം ഒഴിവുപോകാൻ സംവിധാനം ഉണ്ടാക്കേണ്ടതാണ്.
- 12) കളിങ്ങളിൽ നിന്നും മരങ്ങൾ കഴിവും നാടൻ ഇനങ്ങൾ ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ മത്സ്യകൂഷി നടത്താൻ സാധ്യമായ കളിങ്ങളിൽ മറ്റ് മരങ്ങളുള്ളൂടും വളർത്താവുന്നതാണ്.
- 13) കളിത്തിൽ നിന്നും കോരിമാറ്റിയ മല്ലും ചെളിയും സംരക്ഷണ ജോലികൾക്ക് ആവശ്യമില്ലാത്തതോ, ഉപയോഗയോഗ്യമല്ലാത്തതോ ആയ സാഹചര്യങ്ങളിൽ അതു കളിത്തിനടുത്ത് നികേഷപിക്കാവുന്നതല്ല.
- 14) കല്ലുകെട്ട് ആവശ്യമില്ലാത്ത ഭാഗങ്ങളിൽ അനായാസ്യമായ സസ്യങ്ങൾ വച്ചപിടിപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. കരയിടിയാനോ, സമീപ വിളകൾക്കോ, പുരയിടങ്ങൾക്കോ നാശം ഉണ്ടാക്കാനോ സാധ്യതയുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രം കല്ലുകോണ്ട് വശങ്ങൾ കെട്ടിയാൽ മതിയാമന്നതാണ്. കളം അതിന്റെ സ്വാഭാവിക അവസ്ഥയിൽ, സംരക്ഷിക്കപ്പെടുകയാണ് വേണ്ടത്.
- 15) കളിത്തിന്റെ വശങ്ങൾ ചരിവു തുടി ചെയ്യാൻ സാധ്യമായിട്ടും, ജൈവ ലീഠി അവലംബിക്കേണ്ടതാണ്. ആഴമുള്ള കളിങ്ങൾക്ക് കര സംരക്ഷണത്തിന് ചെറുമതിലോ, തുരന്ത് വെലിയോ നിർമ്മിക്കാവുന്നതാണ്.

16)

5. ഫലം

തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വാർഷിക പദ്ധതിയിൽ നിർദ്ദേശിത പദ്ധതികളുടെ ശാഖകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയാണ് കളിങ്ങളുടെ സംരക്ഷണ പദ്ധതി നടപ്പാക്കേണ്ടത്. നബന്ധിരീപ്പ് നടപടിക്രമങ്ങളും 15.06.2012 ലെ സർക്കാർ ഉള്ളടവ് (എംഎസ്.)968/12/തസ്വക്ര ഏന്ന

സർക്കാർ ഉദ്യാനവാസ് (പാത്രങ്ങളുടെ പരിശീലനം ചെയ്യാൻ 2012-17) 3(2), 4(5), 9(എം) എന്ന്
വണ്ണിക്കുള്ള ഉത്തരവായിരിക്കുന്ന പ്രകാരമായിരിക്കേണ്ടതാണ്.

6. മേൽനോട്ടം

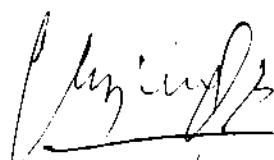
ഈ പദ്ധതി നടത്തിപ്പിനായി പഠായത്തെ തലത്തിൽ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച അദ്ദേഹത്തായി
കൂടി പ്രയോക്ക സമിതി ഗ്രൂപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിൽ ജൈവവൈവിധ്യ മാനേജ്മെന്റ്
കമ്മറ്റിയുടെ ഒരു പ്രതിനിധി, പശ്ചാത്യിൽ ഉൾപ്പെടുത്തുന്ന മറ്റ് സർക്കാർ വകുപ്പുകളുടെ
പ്രതിനിധികൾ, വാർഷിക അംഗം, ഭൂമിത്രസന്നാ ഓൺ ഉള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ ആതിന്റെ ചാർജ്ജുള്ള
അദ്ദേഹത്തെ, ഫ്രാദേശിക പരിസ്ഥിതി സംഘടനകളുടെ ഒരു പ്രതിനിധി, ഗ്രാമപഠായത്തിൽ
ജനകീയ ജൈവവൈവിധ്യ രജിസ്ട്രർ (PBR) തയ്യാറാക്കുന്ന പദ്ധതിയുടെ പഠായത്തെ കോ-
ഓർഡിനേറ്റർ, എന്നിവരും, പഠായത്തെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന ഉൾപ്പെടുത്താവുന്ന മറ്റ് അംഗങ്ങളും
അടങ്കുന്ന, എന്നാൽ പത്രികയിക്കാൻ അംഗങ്ങളില്ലാത്ത ഒരു മേൽനോട്ട് സമിതി
ഗ്രൂപ്പിക്കേണ്ടതാണ്. സമിതിയുടെ കമിറ്റികൾ, ബി.എം.സി. സെക്രട്ടറി തുടി ആയ
പഠായത്തെ സെക്രട്ടറി ആയിരിക്കേണ്ടതാണ്. പഠായത്തെ കമ്മറ്റിയുടെ കാലാവധിയായിരിക്കുന്ന
മേൽനോട്ട് സമിതിയുടെയും കാലാവധി.

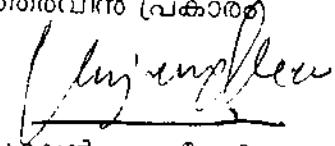
7. മറ്റൊരു വകുപ്പുകളുമായുള്ള സഹകരണം

ജല വിഭവ വകുപ്പ്, മെമനർ ഇരിഗേഷൻ വകുപ്പ്, മണ്ണു സംരക്ഷണ വകുപ്പ്
ഇങ്ങനെ പല വകുപ്പുകൾ കൂഴങ്ങളുടെ സംരക്ഷണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നുണ്ട്.
അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഒരേ കൂഴം തന്നെ പല വകുപ്പുകൾ ഏറ്റുടർക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്.
അതിനാൽ പഠായത്തുകൾ ഏറ്റുടർക്കുന്ന കൂഴങ്ങളുടെ ലിസ്റ്റ് ഇരിഗേഷൻ വകുപ്പിന്റെ
ജീലൂതല ഓഫീസർക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്. മാത്രമല്ല, മറ്റു വകുപ്പുകൾ പഠായത്തു
കൂഴങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനു മുൻപ് ബന്ധപ്പെട്ട പഠായത്തിന്റെ അനുവാദം
വാങ്ങേണ്ടതാണ്. മാത്രമല്ല, പഠായത്തിലെ കൂഴങ്ങളുടെയും ജലസംരക്ഷണികളുടെയും
ഒരു രജിസ്ട്രർ സുക്ഷിക്കേണ്ടതാണ്. പ്രസ്തുത രജിസ്ട്രറിൽ ഏറ്റുടരുന്നു നടത്തുന്ന
കൂഴങ്ങളുടെയും മറ്റു വകുപ്പുകൾക്ക് അനുവാദം നൽകുന്നതിന്റെയും വിശദവിവരങ്ങൾ
രേഖപ്പെടുത്തേണ്ടതാണ്.

ജയിംസ് വർഗ്ഗീസ്
ഗവൺമെന്റ് പ്രീസ്സിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

പഠായത്തെ ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം
നഗരകാര്യ-സംഘരം-തിരുവനന്തപുരം
ഗ്രാമവികസന കമ്മീഷൻറ, തിരുവനന്തപുരം
എല്ലാ ജീലൂ പഠായത്തെ സെക്രട്ടറിമാർക്കും
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ചെയർമാൻ ആണ് ഡയറക്ടർ, ഇൻഫർമേഷൻ കേരള മിഷൻ
ജലവിഭവ വകുപ്പ്
മെമനർ ഇരിഗേഷൻ വകുപ്പ്
മണ്ണ് സംരക്ഷണ വകുപ്പ്

ജയിംസ് വർഗ്ഗീസ്

ഉത്തരവിഭാഗം (പ്രകാര)

സെക്രട്ടറി ഓഫീസർ